Súkromná základná škola, Krásnohorská 14, Bratislava

PROFESIJNÝ ŠTANDARD

(nevyhnutné profesijné kompetencie pre štandardný výkon profesie pedagogického zamestnanca – kľúčové kompetencie a z nich odvodené špecifické spôsobilosti podľa Pokynu ministra č. 39/2017)

Samostatný učiteľ prvého stupňa základnej školy

Meno a priezvisko:
Platnosť od:
Učiteľ pre primárne vzdelávanie (učiteľ prvého stupňa základnej školy)
Požadovaný stupeň vzdelania: vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa

Kompetenčný profil

Oblasti	Kompetencie
1. Žiak	1.1 Identifikovať vývinové a individuálne charakteristiky žiaka 1.2 Identifikovať psychologické a sociálne faktory učenia sa žiaka 1.3 Identifikovať sociokultúrny kontext vývinu žiaka
2. Výchovno-vzdelávací proces	2.1 Ovládať obsah a didaktiku vyučovacích predmetov 2.2 Plánovať a projektovať vyučovanie 2.3 Realizovať vyučovanie 2.4 Hodnotiť priebeh a výsledky vyučovania a učenia sa žiaka
3. Profesijný rozvoj	3.1 Plánovať a realizovať svoj profesijný rast a sebarozvoj 3.2 Stotožniť sa s profesijnou rolou a školou

Oblasť 1. Žiak

Kompetencia: 1.1 Identifikovať vývinové a individuálne charakteristiky žiaka	
Požadované vedomosti	▪ poznať zákonitosti psychického vývinu a osobitosti žiaka príslušného vekového obdobia ▪ poznať metódy a nástroje identifikácie vývinových a individuálnych charakteristík žiaka
Požadované spôsobilosti	▪ identifikovať individuálne charakteristiky žiaka a poruchy jeho kognitívneho, afektívneho a psychomotorického vývinu ▪ rozumieť individualite každého žiaka bez predsudkov a stereotypov
Preukázanie kompetencií	▪ identifikuje sociálne, morálne a charakterové vlastnosti žiaka, s využitím vhodných (odporúčaných) metód a nástrojov (pozorovanie, rozhovor a pod.) ▪ interpretuje výsledky pedagogickej diagnostiky a vyvodí závery na optimalizáciu vyučovacích stratégií
Kompetencia: 1.2 Identifikovať psychologické a sociálne faktory učenia sa žiaka	
Požadované vedomosti	▪ poznať štýly učenia sa žiakov, metódy ich diagnostikovania a faktory, ktoré ich ovplyvňujú ▪ poznať metódy a nástroje identifikácie faktorov učenia sa žiaka
Požadované spôsobilosti	▪ identifikovať učebný štýl a individuálne výchovno-vzdelávacie potreby žiakov (intaktní žiaci, žiaci so špeciálnymi potrebami) a špecifické vývinové poruchy učenia sa ▪ rozumieť rôznym spôsobom učenia sa žiaka v závislosti od psychických, fyzických a sociálnych podmienok
Preukázanie kompetencií	▪ identifikuje a posudzuje: • poznávacie schopnosti (učebné stratégie, štýl učenia a pod.), • motivácie k učeniu,

	• individuálne vzdelávacie potreby žiakov v sociálnej skupine (v triede, krúžku a pod.), využitím vhodných (odporúčaných) metód a nástrojov ▪ interpretuje výsledky pedagogickej diagnostiky a vyvodí závery na optimalizáciu vyučovacích stratégií
Kompetencia: 1.3 Identifikovať sociokultúrny kontext vývinu žiaka	
Požadované vedomosti	▪ identifikovať charakteristiky žiaka vyplývajúce z jeho sociokultúrneho prostredia ▪ rozumieť odlišnostiam žiakov bez predsudkov a stereotypov a identifikovať ich v obsahu a procese vzdelávania
Požadované spôsobilosti	▪ identifikovať charakteristiky žiaka vyplývajúce z jeho sociokultúrneho prostredia ▪ rozumieť odlišnostiam žiakov bez predsudkov a stereotypov a identifikovať ich v obsahu a procese vzdelávania
Preukázanie kompetencií	▪ identifikuje vplyvy sociokultúrneho prostredia na vývin žiaka s využitím vhodných (odporúčaných) metód a nástrojov (rozhovor, dotazník pre rodiča, analýza prejavu žiaka a pod.) ▪ interpretuje výsledky pedagogickej diagnostiky a vyvodí závery na optimalizáciu vyučovacích stratégií

Oblasť 2. Výchovno-vzdelávacia činnosť

Kompetencia: 2.1 Ovládať obsah a didaktiku vyučovacích predmetov	
Požadované vedomosti	▪ mať vedomosti a zručnosti zo svojho odboru vrátane interdisciplinárnych väzieb a reflexie rozvoja príslušných vedných odborov ▪ poznať metodológiu pedagogického výskumu ▪ orientovať sa v pedagogickej dokumentácii, ďalšej dokumentácii, ostatných koncepčných a strategických dokumentoch a materiáloch školy ▪ poznať obsah školského vzdelávacieho programu

Požadované spôsobilosti	▪ vybrať obsah v súlade s požadovanými a očakávanými edukačnými cieľmi a obohacovať ho o školské a regionálne špecifiká ▪ identifikovať a preskúmať spojenia vo vnútri a medzi predmetmi alebo oblasťami učebných osnov ▪ spolupracovať pri aktualizácii školského vzdelávacieho programu v oblasti primárneho vzdelávania ▪ spôsobilosť psychodidaktickej analýzy obsahu ▪ realizovať akčný výskum
Preukázanie kompetencií	▪ tvorí učebné osnovy predmetov primárneho vzdelávania (transformuje ciele, výkonový a obsahový štandard a učebný obsah predmetov) zo štátneho vzdelávacieho programu do školského vzdelávacieho programu ▪ didakticky spracováva poznatky príslušných vedeckých/umeleckých/športových odborov a začleňuje ich do učebných osnov vyučovacích predmetov v školskom vzdelávacom programe
Kompetencia: 2.2 Plánovať a projektovať vyučovanie	
Požadované vedomosti	▪ poznať teoretické východiská plánovania a projektovania výchovno-vzdelávacej činnosti
Požadované spôsobilosti	▪ plánovať a projektovaťvýchovno-vzdelávaciu činnosť v súlade so školským vzdelávacím programom a individuálnymi potrebami žiakov ▪ vymedziť ciele učenia sa žiakov orientované na rozvoj ich kompetencií a formulovať ich v podobe učebných požiadaviek ▪ uskutočniť didaktickú analýzu učiva – rozložiť obsah učiva na základné prvky (fakty, pojmy, vzťahy, postupy), vybrať základné a rozvíjajúce učivo v kontexte s výchovno-vzdelávacími cieľmi a individuálnymi potrebami žiakov ▪ k cieľom a obsahu učiva navrhnúť učebné činnosti, úlohy pre žiakov a kritériá úspešnosti žiaka v riešení úloh

	▪ reflektovať skutočný proces učenia sa žiakov a porovnať ho s naprojektovaným procesom a uskutočniť korekcie ▪ vytvoriť individuálny výchovno–vzdelávací plán pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami ▪ akceptovať aktivitu a tvorivosť žiakov pri plánovaní výchovno-vzdelávacej činnosti
Preukázanie kompetencií	▪ vytvára tematické výchovno-vzdelávacie plány v súlade s učebnými osnovami predmetu, výsledkami pedagogickej diagnostiky a predchádzajúcej výučby ▪ vytvára projekty vyučovacích jednotiek v súlade s tematickým výchovno-vzdelávacím plánom ▪ spolupracuje s odborníkmi pri tvorbe individuálnych výchovno-vzdelávacích plánov pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami ▪ zapája žiakov do plánovania a prípravy výchovno-vzdelávacích aktivít (exkurzie, školské výlety a pod.)
Kompetencia: 2.3 Realizovať vyučovanie	
Požadované vedomosti	▪ poznať metódy a formy podporujúce aktívne učenie sa žiaka ▪ poznať stratégie, metódy a formy rozvíjania gramotnosti žiaka (čitateľská, finančná, informačná a pod.) ▪ poznať metódy a stratégie personálneho rozvoja žiaka (sebapoznania, sebauvedomenia, sebaúcty, sebadôvery, sebaregulácie, sebarealizácie) ▪ poznať metódy a stratégie sociálneho rozvoja žiakov (komunikácie, empatie, asertivity, vzájomnej pomoci, darovania, delenia sa, spolupráce) ▪ poznať riziká sociálno-patologických javov a možnosti primárnej prevencie a nápravy
Požadované spôsobilosti	▪ vybrať a využívať metódy a formy vzhľadom na výchovno-vzdelávacie ciele a individuálne výchovno-vzdelávacie potreby žiakov ▪ riadiť učenie sa skupín a celých tried ▪ navrhnúť účinnú stratégiu pre vyučovanie žiaka so vzdelávacími, výchovnými problémami, príp. talentovaného žiaka

	▪ efektívne komunikovať so žiakmi, ovplyvňovať pozitívnu klímu v triede a prostredie podnecujúce rozvoj osobnosti žiaka ▪ flexibilne zmeniť naplánovanú činnosť vzhľadom sa aktuálnu situáciu v triede ▪ rozpoznať sociálno-patologické prejavy správania sa žiakov ▪ využívať aktivitu a tvorivosť žiakov pri realizácii vyučovacej hodiny ▪ využívať a vytvárať materiálne a technické zázemie výchovno-vzdelávacej činnosti ▪ oceňovať personálne a sociálne zručnosti žiaka
Preukázanie kompetencií	▪ rešpektuje dôstojnosť všetkých žiakov, uplatňuje jasné a zrozumiteľné pravidlá podporujúce dobré vzťahy a vzájomnú spoluprácu medzi žiakmi, žiakmi a učiteľom, učiteľom a zákonnými zástupcami žiakov ▪ organizuje a zabezpečuje vyučovací proces s dôrazom na plnenie učebných úloh a pomáha žiakom plniť ciele výučby ▪ podporuje, koordinuje a riadi aktívnu činnosť žiakov ▪ v súlade s cieľmi, učivom a výsledkami pedagogickej diagnostiky používa diferencované úlohy a uplatňuje metódy a formy podporujúce učenie sa žiakov v triede vrátane žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. ▪ cielene zaraďuje aktivity primárnej prevencie sociálno-patologických javov. ▪ zapája žiakov do riadenia výchovno-vzdelávacích aktivít (časti vyučovacej hodiny, dramatizácia, a pod.). ▪ reaguje na zmenené situácie v triede modifikáciou plánovaných činností. ▪ používa vhodné didaktické prostriedky, didaktickú techniku a technológiu v súlade s cieľmi vyučovania.

Kompetencia: 2.4 Hodnotiť priebeh a výsledky vyučovania a učenia sa žiaka	
Požadované vedomosti	▪ poznať teoretické východiská, spôsoby hodnotenia žiaka a ich psychodidaktické aspekty ▪ poznať metodické pokyny týkajúce sa hodnotenia a klasifikácie žiakov
Požadované spôsobilosti	▪ stanoviť kritériá hodnotenia priebehu a výsledkov učenia žiaka ▪ rozvíjať sebahodnotenie žiakov ▪ hodnotiť žiakov vzhľadom na ich vývinové a individuálne charakteristiky ▪ hodnotiť a klasifikovať žiaka bez predsudkov a stereotypov
Preukázanie kompetencií	▪ hodnotí splnenie cieľov podľa stanovených kritérií úspešnosti žiakov vzhľadom na ich vývinové a individuálne odlišnosti a možnosti ▪ používa rôzne druhy, formy a spoľahlivé nástroje hodnotenia ▪ rozvíja sebareflexiu, sebahodnotenie a vzájomné hodnotenie žiakov (kooperatívne metódy) v súlade s cieľmi, obsahom a úlohami ▪ podporuje samostatnosť a zodpovednosť žiakov za výsledky ich činnosti ▪ poskytuje žiakom priebežnú spätnú väzbu na zlepšenie ich výkonu a správania a vyhodnocuje jej účinnosť ▪ pomáha žiakom pri výbere pozitívnych vzorov ▪ oceňuje personálne a sociálne zručnosti žiaka ▪ na základe priebežného hodnotenia poskytuje žiakom spoľahlivé celkové hodnotenie úrovne ich vedomostí, zručností a správania ▪ využíva výsledky hodnotenia žiakov a hodnotenia vyučovania pre ďalšie plánovanie výchovno-vzdelávacieho proces

Oblasť 3. Profesijný rozvoj

Kompetencia: 3.1 Plánovať a realizovať svoj profesijný rast a sebarozvoj	
Požadované vedomosti	▪ poznať svoje osobné dispozície, hodnoty, silné a slabé stránky a dokázať ich využiť v pedagogickej práci ▪ poznať trendy vývoja spoločnosti a trendy v oblasti výchovy a vzdelávania ▪ poznať systém kariérového rozvoja pedagogických zamestnancov a možnosti kariérového rastu
Požadované spôsobilosti	▪ stanoviť si ciele svojho profesijného rozvoja a realizovať ich
Preukázanie kompetencií	▪ diagnostikuje a priebežne vyhodnocuje úroveň svojich profesijných, osobnostných a etických kompetencií ▪ využíva diagnostiku, reflexiu, hodnotenie a spätnú väzbu od iných pre svoj ďalší profesijný rast a sebarozvoj ▪ vypracuje a realizuje plán profesijného rozvoja ▪ využíva možnosti kontinuálneho a celoživotného vzdelávania ▪ reflektuje a hodnotí vlastnú pedagogickú činnosť
Kompetencia: 3.2 Stotožniť sa s profesijnou rolou a školou	
Požadované vedomosti	▪ poznať poslanie a ciele pedagogickej profesie a školy ▪ poznať a rešpektovať východiská, princípy a prax profesijnej etiky

Požadované spôsobilosti	▪ stotožniť sa s poslaním, víziou a deklarovanými hodnotami školy ▪ vystupovať ako reprezentant profesie a školy ▪ stotožniť s rolou facilitátora, účinne komunikovať so sociálnymi partnermi školy
Preukázanie kompetencií	▪ v profesijnej činnosti vystupuje ako podporovateľ učenia sa žiakov, vzor hodnôt a kultivovaného, etického správania ▪ vystupuje ako reprezentant profesie a školy vo vzťahu k zákonným zástupcom a ďalším partnerom školy ▪ dodržiava a rozvíja hodnotový systém školy